

BONJOUR MADÉMOISELLE

REGIE:
LUKAS GLOWACKI

LESMAPI

DE
MAAN

Lesmap

Deze lesmap van theater DE MAAN sluit aan bij de voorstelling **BONJOUR MADEMOISELLEKE**, van theatermaker **Lukas Glowacki**. Het is een voorstelling voor iedereen vanaf 10 jaar waarin transfobie, een nogal ingewikkeld en gevoelig onderwerp, met een goede dosis nieuwsgierigheid, zorg en humor wordt benaderd.

Over de voorstelling

In **BONJOUR MADEMOISELLEKE** ontmoeten Lukas' liefde voor theater en illustratie elkaar. De voorstelling is een levende graphic novel die zich tekening per tekening ontvouwt. In deze beeldende zoektocht naar genderidentiteit put Lukas voornamelijk inspiratie uit gesprekken, situaties en gevoelens die hij zelf ervaren heeft.

Alles wat op de scène is te zien, is met de hand getekend en geknutseld en wordt door vijf spelers zichtbaar gemanipuleerd. Deze stroom aan beelden, gedachten, woorden en gevoelens wordt live begeleid op melodica, accordeon en een elektronisch orgel.

In bijlage 3 kan je een overzicht vinden van de verschillende scènes.

Over Lukas Glowacki

Lukas Glowacki is theatermaker, illustrator en veelzijdig kunstenaar. In juni 2024 studeerde hij af aan RITCS Brussel met een master in Drama, Regie & Schrijven. Bij DE MAAN liep hij stage voor regie/atelierwerk en ontwikkelde hij mee het MAANpad 2023. Deze fijne samenwerking zette zich verder door zijn voorstelling **BONJOUR MADEMOISELLEKE** bij hen in huis te creëren.

Waarom als leerkracht met deze lesmap aan de slag gaan?

Deze lesmap ondersteunt leerkrachten bij een betekenisvolle voorbereiding of verwerking van de theatervoorstelling in de klas. De activiteiten, aandachtspunten en voorbereide lesontwerpen sluiten aan bij de thema's uit de voorstelling en nodigen uit tot reflectie, discussie en een creatieve verwerking.

“Theater werkt, opent de geest én brengt gesprekken op gang. Het is een medium dat heel dankbaar is om gevoeliger onderwerpen bespreekbaar te maken. Als leerkracht kan je daarbij dan ook echt het verschil maken door voor en na de voorstelling extra taal te geven aan de leerlingen om tot reflectie en gesprek te komen. Ik wens jullie veel plezier bij de voorstelling en bovenal boeiende gesprekken achteraf!” - Senne Misplon

Inhoud

In deze lesmap vind je voorbeeldvragen in functie van een klasgesprek, verwerkende lesactiviteiten omtrent muzische vorming en taal, alsook meer informatie op maat van kinderen en leerkrachten.

Gender is een verhaal van ons allemaal. Verwachtingen en ideeën over gender hebben een invloed op de ontwikkeling van kinderen. Het thema (impliciet/expliciet) bespreekbaar maken, helpt vooroordelen doorbreken. Daarnaast is het ook een thema dat aan bod komt in de eindtermen van het basisonderwijs.

Hieronder vind je een overzicht van die eindtermen voor kinderen tussen 9 en 12 jaar met een suggestie qua leerdoelen, lesinhouden en welke activiteiten uit de lesmap hierbij aansluiten.

Eindtermen	Doelen	Suggesties lesinhouden	Koppeling activiteiten lesmap
	Lesgeven over gender en genderrollen		
ET MM 2.1 + 2.4 + 2.5 + 2.8 + 2.13	<ul style="list-style-type: none"> Weten dat de gelijkenissen tussen jongens en meisjes groter zijn dan de verschillen. Weten dat iedereen zelf mag kiezen met wie of waarmee ze spelen. Behandelen iedereen met evenveel respect, ongeacht genderidentiteit of -expressie 	<ul style="list-style-type: none"> Gelijkenissen en verschillen tussen jongens en meisjes Eigen verwachtingen rond gender(rollen) en die van hun omgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> Nabespreking en reflectie Zelfportret
	Lesgeven over gender en genderidentiteit		
ET SV 1.2 + 1.3 + 1.7 + 1.9	<ul style="list-style-type: none"> Weten dat de meeste mensen zich oké voelen bij hun geboortegeslacht. Weten dat sommige mensen zich anders voelen dan hun geboortegeslacht. Weten dat je geslacht niet zomaar kan veranderen. 	<ul style="list-style-type: none"> Reflecteren over wat het betekent om een jongen of meisje te zijn. Weten dat sommige mensen zich anders voelen dan hun geboortegeslacht. Weten dat er ook mensen zijn die zich geen jongen of meisje voelen. 	<ul style="list-style-type: none"> Nabespreking en reflectie Zelfportret

Deze informatie is gebaseerd op de ontwikkelingslijn voor seksuele voorlichting van Sensoa en de genderontwikkelingslijn (p.45) in het boek Ssst! Dat mag je niet zeggen – Eva Dierickx, Kato Luyckx, Zarissa Windzak. Bekijk de volledige leerlijn [op de website van Sensoa.](#)

Vorbereidend klasgesprek - kijken en ontdekken

Doelstelling(en):

- Leerlingen maken kennis met het theaterstuk BONJOUR MADEMOISELLEKE.
- Leerlingen bereiden hun theaterbezoek voor door klas- en gedragsafspraken te maken.
- Leerlingen verwoorden en verbeelden hoe een verhaal verteld kan worden.
- Leerlingen leren actief te observeren en na te denken over wat ze zien en ervaren tijdens de voorstelling.

Benodigdheden:

- De poster (digitaal of afgedrukt) van BONJOUR MADEMOISELLEKE (zie bijlage 1)
- Zorg voor een scherm of digibord om de korte video over theatercodes te tonen.
- Kleine papiertjes of post-it's (zie bijlage 5)

Werkwijze:

1. Vertel aan de klas dat jullie samen naar een theatervoorstelling gaan. Bevrraag hun ervaring met het theater.

2. Bekijk samen de video 'Theatercodes uitgelegd'. Maak enkele afspraken om samen op een fijne en respectvolle manier naar het theater te gaan. Noteer deze op het bord of je kan hier een schriftelijk 'klascontractje' rond opstellen.

3. Toon de poster van het theaterstuk. Beschrijf wat je ziet.

4. Bespreek de poster/voorstelling en stel enkele vragen om de nieuwsgierigheid van de leerlingen te prikkelen:

- **Wat is de titel van het theaterstuk?** In welke taal is de titel? Wat betekent dit?
- **Wat zie je allemaal op de poster?**
- **Waarover denk je dat het theaterstuk zal gaan?** – Vertel na hun brainstorm dat de thema's in het theaterstuk identiteit en gender zijn. Het gaat dus over vragen zoals wie ben ik? Hoe denken anderen over mij? Wat zijn jongens en meisjes? Hoe horen ze zich te gedragen? Enzovoort.
- In deze voorstelling spreken de toneelspelers niet. **Op welke manieren zouden ze het verhaal dan kunnen vertellen?**
- Het verhaal zal verteld worden zoals in een graphic novel. **Weet je wat een graphic novel of beeldroman is?**
- **Waarop kan je allemaal letten tijdens het kijken van het theaterstuk?** (Bijvoorbeeld: emoties van de personages, bewegingen, muziek, sfeer, kleuren)

5. Reflectie: Laat leerlingen per twee kort bespreken welke vragen ze hebben over de theatervoorstelling of waar ze benieuwd naar zijn. Ze noteren deze vragen op een papiertje/post-it/tekstballonnetje en plakken deze rond de poster.

Tips:

- Moedig leerlingen aan om concrete voorbeelden uit de poster te benoemen.
- Noteer enkele sleutelwoorden op het bord zodat leerlingen er tijdens de voorstelling naar kunnen terugverwijzen.
- Meer informatie over BONJOUR MADEMOISELLEKE vind je op DEMAAN.be.

Nabespreking en reflectie

Doelstelling(en):

- Leerlingen reflecteren op de inhoud en thematiek van BONJOUR MADEMOISELLEKE.
- Leerlingen bespreken en analyseren de stijlmiddelen van het theaterstuk (decor, kostuums, muziek, mimiek, beweging).
- Leerlingen ontwikkelen empathie en begrip voor verschillen in identiteit en genderexpressie.
- Leerlingen reflecteren op hun eigen genderverwachtingen/-beelden en die van hun omgeving.

Benodigdheden:

- Zorg voor een rustige plek in de klas waar de leerlingen elkaar kunnen zien (bv. kring, rond een grote tafel of U-opstelling)
- De poster (digitaal of afgedrukt) van BONJOUR MADEMOISELLEKE – zie bijlage 1
- Foto's van de voorstelling als extra ondersteuning (digitaal of afgedrukt) – zie bijlage 2
- Het overzicht van de verschillende scènes (voor de leerkracht) – zie bijlage 3

Lesopbouw:

1. Introductie:

Vertel de leerlingen dat ze gaan terugblikken op wat ze hebben gezien en gevoeld. Leg uit dat er geen 'foute' antwoorden zijn, maar dat het belangrijk is om uit te leggen waarom je iets vindt of voelt. Maak ook klasafspraken (of herhaal de bestaande klasafspraken) opdat het gesprek voor iedereen op een fijne en veilige manier kan gebeuren. Gebruik (optioneel) de foto's uit de voorstel als geheugensteuntje bij het terugblikken.

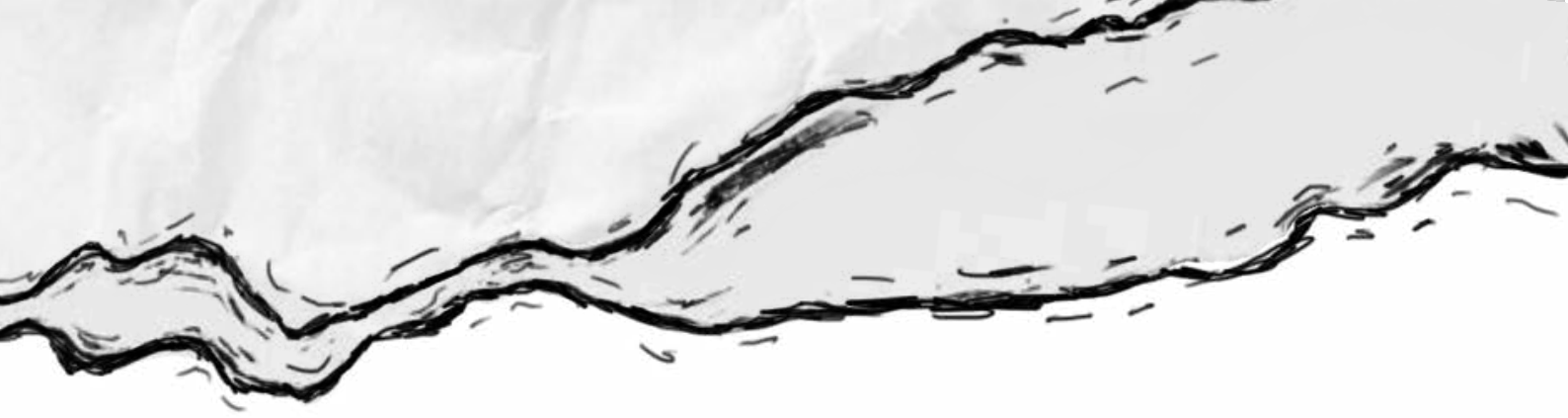
2. Het gesprek zelf:

Start met de algemene vragen. Kies daarna of je deze nabespreking leerling of leerkracht gestuurd wil doen.

- **Leerling gestuurd:** De leerlingen vertellen vrij over hun beleving en blik op het theaterstuk. Op basis van hun antwoorden ga je dieper in op bepaalde thema's.
- **Leerkrachten gestuurd:** Jij kiest op voorhand welke thema's of vragen je zeker wil behandelen: Identiteit, gender, omgeving... in functie van de tijd en thema's die leven binnen de groep.

Bonjour Mademoiselleke
© Lukas Glowacki, 2025

Voorbeeldvragen per thema:

ALGEMEEN

- Wat of wie heb je **gezien** tijdens de voorstelling?
- Wat heb je **gehoord** tijdens de voorstelling?
- Hoe zag het **decor** en de **kostuums** eruit? – Uit welk materiaal was dit gemaakt?
- Over wat gaat het **verhaal** volgens jou?
- Welke **personages** heb je gezien?
- In welke scène(s) herkende je jezelf?
- Wat vond je mooi, grappig of verdrietig? Waarom?
- De voorstelling is zonder veel gesproken woord. Hoe heb je dit ervaren?

Noteer kernwoorden en thema's op het bord of op papier. Je kan per thema een aparte woordenwolk maken met kernwoorden als visuele ondersteuning voor het verdere gesprek.

GENDER

- **Wie** is het hoofdpersonage?
- Hoe zou je het hoofdpersonage omschrijven?

Differentiatie – extra interactie: Leg of hang de poster op een plaats waar iedere leerling er aan kan. Laat de leerlingen woorden die Lukas' uiterlijk omschrijven doorheen de voorstelling, noteren op een papiertje en leg/plak deze naast de poster.

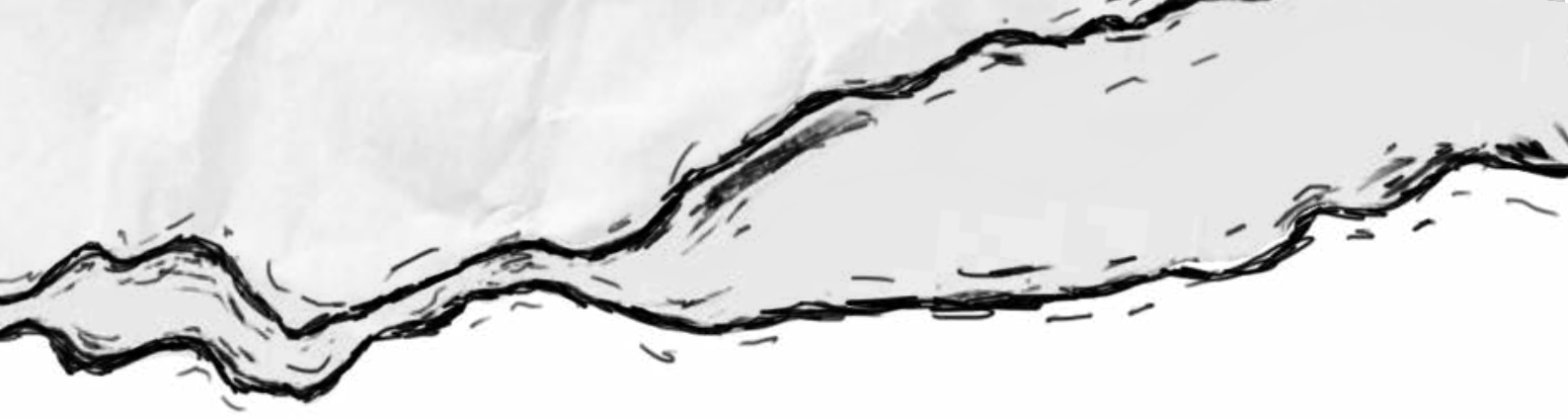
- Hoe werd het hoofdpersonage **aangesproken** in het begin en hoe voelde die zich daarbij?
- Hoe **kleedt** het hoofdpersonage zich op het einde en hoe voelt die zich daarbij?
- Is het hoofdpersonage **een jongen, een meisje of weet je het niet?** Waarom denk je dat?

Het is het belangrijk om door te vragen en hun genderbeelden in vraag te stellen. Bv. Wanneer een leerling vertelt dat Lukas een jongen is omwille van een bepaalde eigenschap. Vraag dan aan de groep of alle jongens die eigenschap hebben. Noteer deze genderbeelden op het bord en verdeel deze in 'meisjes' en 'jongens' zaken. Benoem deze woorden als genderstereotypen.

- Welke **genderstereotypen** ken je allemaal?

Om de leerlingen te helpen, kan je stellen dat een genderstereotiep meestal begint met 'alle meisjes zijn/dragen...' of 'alle jongens zijn/dragen/doen...'

- **Welke genderstereotypen** kwamen er allemaal aan bod in de voorstelling? – *Denk aan meisjes mogen geen okselhaar hebben, meisjes dragen mooie rokjes, meisjes hebben lang haar, mannen hebben veel lichaamsbeharings...*
- Lukas is een **trans persoon**. Lukas werd geboren als meisje, maar voelt zich geen meisje. Ken jij andere trans personen?
- Stel jouw vriend(in) vertelt dat die trans is. Hoe zou je reageren en hen ondersteunen?

IDENTITEIT – OMGEVING

- Hoe **verandert** het hoofdpersonage doorheen het verhaal?
- Hoe **voelde het hoofdpersonage** zich in het begin en in het midden van het verhaal? Waardoor voelde die zich zo?
- Hoe voelt de **moeder** zich tegenover Lukas (het hoofdpersonage)? Wat zegt ze en waarom?
- Heb jij al eens een **opmerking** gekregen van iemand uit je **omgeving** over je gedrag of kledij als jongen/meisje? Waarom zeiden ze dat? En hoe heb je hierop gereageerd?

Tips:

- Noteer sleutelwoorden of zinnen op het bord als geheugensteun. Of op papieren in de kring. Je kan eventueel een of meerdere leerlingen aanstellen als 'secretaris' en hen deze taak geven.
- Om de interactie en participatie te verhogen kan je de groep in kleinere groepjes opdelen. Zo kunnen de leerlingen eerst in kleinere groepjes de vragen beantwoorden. Het blijft echter belangrijk om deze antwoorden ook steeds klassikaal te verwerken, opdat je als leerkracht kunt doorvragen of bepaalde uitspraken in vraag kan stellen.
- Zorg voor een veilige en open gespreksfeer. Dit kan je doen door vooraf extra afspraken te maken. Het kan helpen om deze afspraken visueel te noteren of verbeelden. Op deze manier kan je ook makkelijk verwijzen naar de afspraken wanneer een leerling deze niet respecteert.

Nederlands: creatief schrijven

- maak je eigen verhaal

Deze les kan je zien als een voorbereidende les op de lessen 'maak je eigen klankverhaal' of 'maak je eigen graphic novel'.

Doelstelling(en):

- Leerlingen ontwikkelen een eigen verhaal met een begin, midden en einde.
- Leerlingen leren personages, gebeurtenissen en emoties vorm te geven in tekst.
- Leerlingen oefenen met taalexpressie, woordkeuze en verhaallogica.

Benodigheden:

- Werkblad als structuurhulp – zie bijlage 4
- Pen/potlood of computer
- Eventueel inspiratiekaarten of verhaaldobbelstenen

Lesopbouw:

1. Introductie: :

- Bespreek kort hoe een verhaal is opgebouwd: personages, setting, probleem/conflict, climax en oplossing.
- Geef voorbeelden van korte verhalen of scènes uit het theaterstuk Bonjour Mademoiselleke als inspiratie

Je kan de leerlingen deze opdracht individueel laten maken of in kleine groepjes per 2 of 3.

2. Brainstorm – gebruik hiervoor optioneel inspiratiekaarten of verhaaldobbelstenen:

- WIE – Laat leerlingen nadenken over hun hoofdpersoonage: naam, leeftijd, karakter, speciale eigenschappen, uiterlijk...
- WAAR – Laat leerlingen nadenken over waar het verhaal zich afspeelt.
- WANNEER – Wanneer speelt het verhaal zich af? In welke tijd? Welk moment van de dag? Welk seizoen?
- WAT – Wat gebeurt er in het verhaal? Wat is het probleem of de uitdaging? En hoe gaat het hoofdpersoonage er mee om?

3. Ontwikkeling van het verhaal:

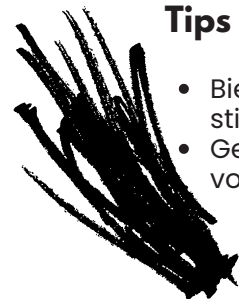
Laat de leerlingen het verhaal uitschrijven in de vorm van korte 'puntjes'. Eenmaal ze tevreden zijn over de opbouw van het verhaal, kunnen ze het verhaal uitschrijven. Stimuleer het gebruik van dialogen, beschrijvingen van emoties en omgeving. Geef individuele feedback of begeleid groepjes bij het bedenken van creatieve wendingen.

4. Voorlezen en delen:

Laat leerlingen hun verhaal in kleine groepjes of klassikaal kort voorlezen. Bespreek wat goed werkte: spannende momenten, herkenbare emoties, originele of grappige ideeën.

Tips - differentiatie:

- Bied voorbeelden van verschillende eindes of perspectieven om variatie te stimuleren.
- Gebruik inspiratiekaarten, verhaaldobbelstenen of andere vormen van inspiratie en voorbeelden voor leerlingen die minder goed hun fantasie kunnen aanwenden.

Muzische vorming: maak je eigen klankverhaal

Doelstelling(en):

- Leerlingen ontwikkelen een eigen klankverhaal met geluiden en ritmes.
- Leerlingen leren expressie en sfeer overbrengen via geluid en ritme.
- Leerlingen werken samen en presenteren hun klankverhaal aan de klas.

Benodigheden:

- Diverse materialen voor geluidseffecten (bijv. plastic flessen, houten lepels, karton, ,, waterbakken, glazen, droge erwten, borstel, crêpepapier, klasmateriaal, haarkam...).
- Ruimte om te bewegen en geluid te maken.

Lesopbouw:

Voorbereiding

Leg al het materiaal klaar op een lange tafel vooraan de klas.

1. Introductie

- Bespreek of herneem wat de leerlingen hoorden tijdens de voorstelling (zie nagesprek). In de voorstelling werd er niet gesproken. Er werd enkel verteld via tekst en geluiden. De geluiden brachten een extra ondersteuning van het verhaal. Mocht je enkel de geluiden horen, dan zou je eigenlijk de voorstelling kunnen herbeluisteren in de vorm van een klankverhaal, een verhaal dat verteld wordt via klanken of geluiden.
- Bevraag de leerlingen welke geluiden er aan bod kwamen in de voorstelling en welke sfeer of gevoelens ze opriepen. Was er een bepaald ritme? Werden sommige geluiden herhaald? Welk effect had dat op hen?
- Laat de leerlingen hun ogen sluiten. Maak een geluid met een van de voorwerpen of je lichaam/stem en laat ze vertellen welke beelden en gevoelens er bij hen opkomen. (bv. *Door met crêpepapier heen en weer te bewegen, creëer je het geluid van de wind/zee. Of rits met de tanden van een kam over een bank om het zagen van hout na te bootsen....*)

2. Groepsindeling en brainstorm

- Verdeel de klas in kleine groepjes (max. 4). Laat ieder groepje 1 verhaal kiezen (vanuit de vorige les creatief schrijven) om te vertalen naar een klankverhaal.
- Laat de groepjes brainstormen over welke geluiden ze kunnen gebruiken en hoe ze deze kunnen combineren om hun verhaal te vertellen. Ze kunnen hiervoor hun verhaal in stukken opdelen en ieder stuk linken met een geluid.

3. Ontwikkeling van het klankverhaal

- Elk groepje maakt een korte voorstelling van hun klankverhaal, waarbij ze de gekozen geluiden in een logische volgorde plaatsen.
- Moedig de leerlingen aan om ritme, herhaling en variatie in geluiden te gebruiken om de spanning of emoties in hun verhaal te versterken.

5. Presentatie

Laat elk groepje hun klankverhaal presenteren aan de klas. Na elke presentatie kan de klas raden welk verhaal of situatie werd uitgebeeld en bespreken welke geluiden het meest opvielen.

6. Reflectie

Stel de klas enkele reflecterende vragen. Wat vonden ze moeilijk en waarom? Op basis van wat hebben ze een geluid en materiaal gekozen? Wat werkte goed en wat werkte minder goed?

Muzische vorming: maak je eigen graphic novel

Doelstelling(en):

- Leerlingen zetten hun geschreven verhaal om in een visuele verhaallijn.
- Leerlingen oefenen met beeldexpressie, perspectief, tekstballonnen en compositie.
- Leerlingen leren verhalen vertellen in een combinatie van tekst en beeld.

Benodigdheden:

- Blanco A3 of A4 papier. – Je kan kiezen om al een 'strip-indeling' op voorhand af te drukken of de vrijheid te geven aan de leerlingen.
- Graphic novels als voorbeeld – zie ook een inspiratielijstje op het einde van deze lesmap!
- Potloden, kleurpotloden, stiften, schrijfgerei...
- Hun eigen geschreven verhaal van de vorige les.

Lesopbouw:

1. Introductie:

- Bespreek wat een graphic novel is en laat voorbeelden zien. – Je kan ook een bezoek brengen aan je dichtsbijzijnde bib om hun graphic novel collectie gaan bewonderen en er enkele uit te selecteren!
- Bespreek de structuur van een graphic novel pagina en alle elementen: tekstballonnen, perspectief, kleuren, geluidseffecten en hoe emoties via gezichtsuitdrukkingen en lichaamstaal kunnen worden weergegeven.

2. Planning van de graphic novel pagina:

Leerlingen kiezen de belangrijkste scènes uit hun verhaal die ze willen uitbeelden. Laat ze een ruwe schets maken van het storyboard: Welke structuur en aantal 'vakken' heb ik nodig? Welke scènes komen waar? Wat en wie zie je allemaal in ieder vak? Waar moet een tekstballonnetje komen? Waar voeg ik geluidseffecten toe? Ze kunnen hiervoor inspiratie halen uit de voorbeeld graphic novels.

3. Uitwerking van de graphic novel:

Leerlingen tekenen hun scènes uit, voegen tekstballonnen en geluidseffecten toe.

4. Reflectie:

Stel de leerlingen enkele reflectieve vragen: Hoe zijn ze tot hun huidige opdeling gekomen? Wat vonden ze sterk/goed in hun eigen werk? Wat zouden ze anders doen bij een volgende graphic novel?

Extra: je kan een 'graphic novel' museum maken in de klas door alle werken te presenteren.

Muzische vorming: zelfportret in zwart-wit

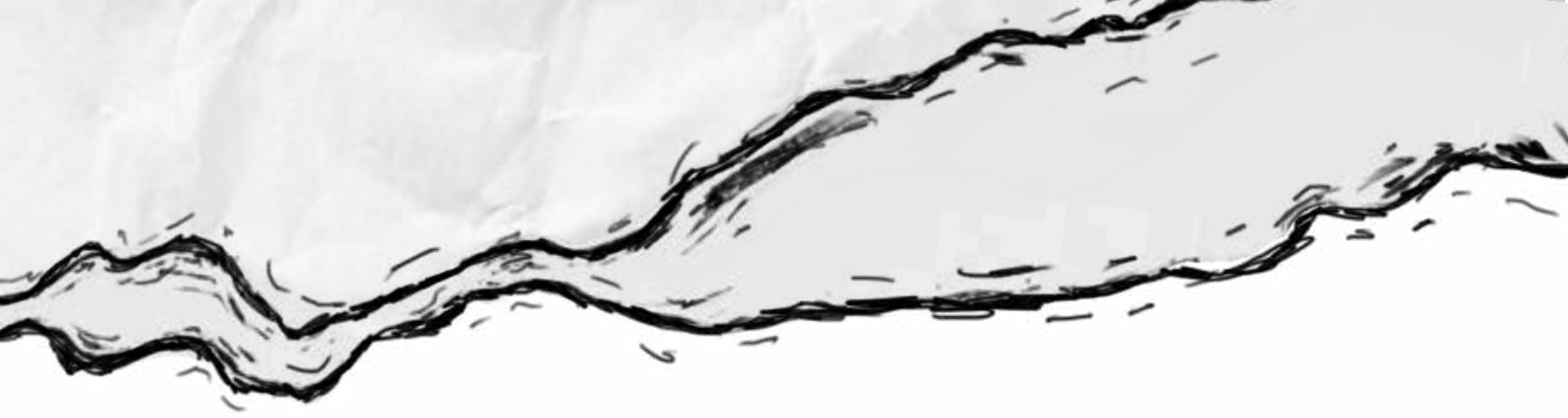
Doelstelling(en):

- Leerlingen maken een zelfportret met zwarte stift op papier of karton, geïnspireerd door de stijl van de theatermaker Lukas Glowacki.
- Leerlingen leren vormen, lijnen en contrasten inzetten om expressie en karakter uit te drukken.
- Leerlingen ontdekken hedendaagse kunstenaars en graphic novel-tekenaars die zich onderscheiden door hun zwart-witwerk en strakke lijnvoering.

Benodigdheden:

- Dik wit papier of licht karton (A5- A4-A3).
- Zwarte stiften (verschillende diktes, indien mogelijk).
- Potlood en gom voor schetsen.
- Foto's uit de voorstelling BONJOUR MADEMOISELLEKE
- Spiegels of een portretfoto van iedere leerling
- Voorbeelden van kunstenaars en werken:
 - Raymond Pettibon (lijnen, expressieve figuren)
 - William Kentridge (beweging en grafische expressie)
 - David Shrigley (eenvoudige lijntekeningen met humor)

Lesopbouw:

1. Introductie:

- Toon voorbeelden van het werk van de genoemde kunstenaars en van scènes uit BONJOUR MADEMOISELLEKE
- Bespreek op welke manier ze enkel met zwarte lijnen expressie, karakter en beweging overbrengen.
- In het theaterstuk maakte Lukas verschillende zelfportretten. Leg uit dat de leerlingen een zelfportret gaan maken in dezelfde stijl en met hetzelfde materiaal (zwart-wit op papier/karton).

2. Observatie en schets:

- Leerlingen kijken in een spiegel of naar een foto van zichzelf en maken snelle schetsen met potlood.
- Stimuleer het onderzoeken van karakteristieke vormen: ogen, mond, haar, houding.
- Bespreek het gebruik van lijnen, dikte en contrast om eigenschappen te tekenen.

3. Uitwerking in zwarte stift:

- Leerlingen werken hun schets uit in zwarte stift op papier of karton.
- Moedig experimenten aan: dikke en dunne lijnen, schaduwen door lijnen of krassen, abstracte elementen om hun karakter of emoties uit te drukken.
- Herinner eraan dat het niet realistisch hoeft te zijn; expressie is belangrijker dan precisie.

4. Presentatie en reflectie:

- Laat leerlingen hun zelfportret presenteren aan de klas of in kleine groepjes.
- Bespreek de gebruikte lijnen, contrasten, expressie en inspiratie uit de voorbeelden van de kunstenaars.

Tips:

- Differentieer door de leerlingen zelf de grootte van hun papier/karton en dikte van hun tekenmateriaal te laten kiezen. De ene werkt fijner en kleiner, de ander liever groot en grof.
- Je kan een extra reflectie rond gender en identiteit hieraan koppelen, door ze rondom hun zelfportret allerlei eigenschappen te laten noteren die hen typeren zowel op uiterlijk als gedragsniveau.

Wat zijn mijn favoriete graphic novels?

- **Vel** – Sabine Clement (2021, Oogachtend)
- **Persepolis** – Marjane Satrapi (2023, Atlas Contact)
- **Maus** – Art Spiegelman (1991, De Bezige Bij)

Tip:

Maak een thema tafel met graphic novels – verwerk het literaire met deze introductie. Het is belangrijk dat leerlingen weten wat een graphic novel is – Graphic novel op maat van je leerlingen? Laat [boekenzoeker.be](https://www.boekenzoeker.be) je helpen!

Meer info?

Op zoek naar meer inspiratie om met het thema gender aan de slag te gaan in de klas?

- [Toolkit gender in de kleuterklas \(Rosa vzw\)](#)
- [Toolkit gender in de lager school \(Rosa vzw\)](#)
- [Dr. Bea met lesmodules \(Sensoa & Ketnet\)](#)
- [Transgender Infopunt: mediatheek](#)
- [Rosa vzw: catalogus bibliotheek](#)
- [Lesmap bij het prentenboek Mijn Team – Senne Misplon](#)
- ...

Op zoek naar organisaties om naar door te verwijzen?

- **Wel Jong** – een jeugdwerkorganisatie voor LGBTQ+ kinderen en jongeren van 10 tot 30 jaar.
- **Transgender Infopunt** – dé plek voor al je vragen over transgenderthema's
- **Trans Parent** – een vereniging voor ouders van genderzoekende en transgender kinderen en jongeren.
- **Çavaria** – de Vlaamse belangenverdediger van LGBTI+ mensen en koepel van LGBTI+ organisaties.

Op zoek naar tips om als leerkracht genderbewust aan de slag te gaan?

- [Toolkit gender in de kleuterklas \(Rosa vzw\)](#)
- [Toolkit gender in de lager school \(Rosa vzw\)](#)
- [Transgender Infopunt voor onderwijspersoneel](#)
- Boek - Ssst dat mag je niet zeggen! - [Eva Dierickx](#), [Zarissa Windzak](#), [Kato Luyckx](#)

Krijg je geen genoeg van dit thema? Wil je graag met jouw collega's je hierin verdiepen? Neem dan contact op met **Senne Misplon** en organiseer een vorming/workshop op maat voor jou en jouw collega's op school!

 senne.misplon@gmail.com

Credits

CREDITS VOORSTELLING:

Concept, regie en vormgeving: **Lukas Glowacki**

Co-creatie en spel: **Alice D'hondt, Lukas Glowacki, Ine Van Bortel/Juriaan Houttekier, Yanu Schepens, Victor Vermaerke**

Muziek: **Alice D'hondt, Yanu Schepens**

Techniek: **Ine Van Bortel, Juriaan Houttekier**

Advies figuren: **Paul Contryn en Katinka Heremans**

Productie: **DE MAAN**

Met dank aan: **Lotte Groessens, Storm Broux, RITCS**

CREDITS LESMAP:

Deze lesmap werd, in opdracht van DEMAAN, inhoudelijk ontwikkeld door **Senne Misplon** en grafische vormgegeven door **Cheyenne Deckx**.

DEMAAN maakt beeldend theater voor iedereen vanaf 3 jaar en wil op die manier raken, fascineren, verwonderen en doen nadenken. We zijn een open theaterhuis waar beeldend en figurentheater vanuit de meest diverse hoeken gevierd wordt. Op DEMAAN kan je buiten de lijntjes kleuren. Verbeelding is het codewoord!

Bijlagen

Overzicht:

1. Poster BONJOUR MADEMOISELLEKE
2. Foto's uit de voorstelling ter ondersteuning van de nabespreking
3. Overzicht van de verschillende scènes uit de voorstelling
4. Werkblad creatief schrijven
5. Tekstballonnen

Bijlage 3: Overzicht van de verschillende scènes

Dit overzicht kan gebruikt worden als ondersteuning voor de leerkracht bij het nagesprek. Deel deze oplistening echter niet expliciet met de leerlingen. Dit overzicht is geïnspireerd vanuit de interpretatie van de theatermaker. Echter kunnen leerlingen ook hun eigen interpretatie geven aan iedere scène. Hierbij is geen enkel antwoord juist of fout.

- **Scène 1:** bij de frituur. Lukas voelt zich niet comfortabel bij het aangesproken worden als 'mevrouw'
- **Scène 2:** Bij het zwembad. Moeder heeft genderstereotype ideeën over lichaam & kledij (okselhaar)
- **Scène 3:** Reacties van anderen op zijn transitie + zijn interne emotionele reacties
- **Scène 4:** Moeder belt hem op en wilt eigenlijk niet dat er iets veranderd aan Lukas.
- **Scène 5:** Thuis zijn in alle rust, Trans is een evidentie niets speciaals. Bij Chosen Family zijn.
- **Scène 6:** Hoe wilt Lukas er uit zien? Hij wil geen man zijn. [bloot, plat bovenlijf – harige benen, snor]
- **Scène 7:** Groepje vrienden viert 6 maand op testosteron – *chosen family* accepteert Lukas.

Werkblad: Maak je eigen verhaal!

STAP 1: Brainstorm

Verzin de basiselementen van je verhaal.

WIE? - het hoofdpersonage (en eventuele zijfiguren)

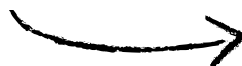
Naam: _____

Leeftijd: _____ jaar

Karakter (3 woorden): _____

Bijzondere eigenschappen of talenten:

Hoe ziet je personage eruit? (Maak een kleine schets)

WAAR? - locatie van het verhaal

- In een stad In een school In de natuur
 In de toekomst In een fantasiewereld ...

Beschrijf concreet hoe de locatie van het verhaal er uit ziet.

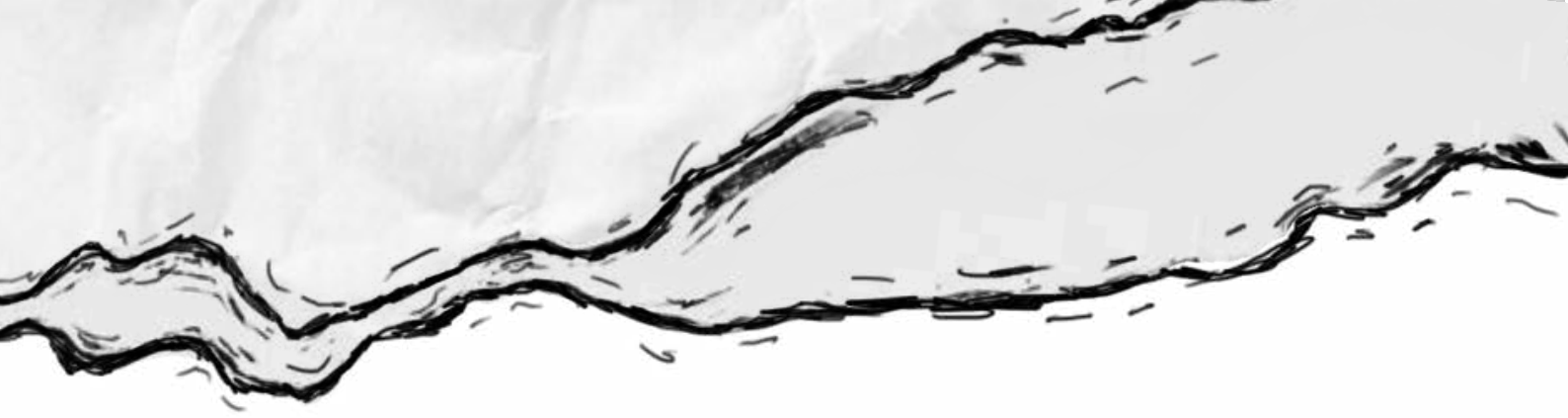
WANNEER? - tijd van het verhaal

- Ochtend Middag Avond Nacht
 Zomer Lente Herfst Winter
 Nu Vroeger Toekomst Tijdreizen

WAT? - het probleem of de uitdaging

Ieder verhaal heeft een probleem of uitdaging voor het hoofdpersonage. Bedenk welk probleem of uitdaging jouw hoofdpersonage tegenkomt. Deze vragen kunnen je daarbij helpen:

- Wat gebeurt er? Wat staat er op het spel?
- Wat wil het hoofdpersonage bereiken?
- Wie of wat zorgt voor moeilijkheden?
- Hoe voelt het hoofdpersonage zich daarbij?

Het probleem of de uitdaging in mijn verhaal is:

STAP 2: Opbouw van het verhaal - van begin tot einde

Noteer op een kladblad in **korte puntjes hoe het verhaal verloopt**. Denk hierbij aan een logische opbouw en structuur, waarbij je verhaal een begin, midden, climax en einde heeft.

Tip: Denk aan verrassingen, een grappige wending of een spannend moment!

STAP 3: Verhaal uitschrijven

Nu mag je jouw puntjes omzetten in een verhaal. Beschrijf in je verhaal ook **details** van de omgeving (geluiden/geuren/sfeer), **gevoelens** van de personages en **dialogen** (wat de personages zeggen tegen elkaar).

Verzin tot slot een goede titel van je verhaal. Noteer je titel en verhaal op een apart blad.

STAP 4: Finale check van je verhaal

Duid aan wat je al hebt afgewerkt:

TAAK	Klaar?
Ik heb een titel	☐
Ik heb een goed uitgewerkt hoofdpersonage	☐
Ik heb een duidelijk probleem of doel	☐
Mijn verhaal heeft een begin - midden - einde	☐
Ik heb dialogen en emoties gebruikt	☐

Bijlage 5: Tekstballonnen

